

2000-04-28

231-4716-99
2502179

Enligt sändlista

KIRUNA FJÄLLURSKOGSRESERVAT

TORNETRÄSK-SOPPERO FJÄLLURSKOG

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. De befintliga naturreservaten Vittangi-Soppero 1988-05-10 (221-8577-87, 2502044) samt Påkjetanjaure 1988-05-10 (221-9932-87, 2502046) skall med oförändrade föreskrifter ingå i det nya reservatet som får namnet Toneträsk- Soppero fjällurskog.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn:	Torneträsk-Soppero fjällurskog
Kommun:	Kiruna
Lägesbeskrivning:	Området sträcker sig från Torneträsk i väster fram till öster om väg 45 mellan Vittangi och Karesuando. Blå kartan 29K, 29L, 30J, 30K, 30L
Area:	337 111 ha
Därav landarea:	324 620 ha
Naturtyper:	Hällmark, block-stenmark, grus-sandmark 1 114 ha Vatten 12 491 ha Barrskog (inkl. fjällbarrskog) 71 155 ha Lövskog (inkl. fjällbjörkskog) 129 163 ha Myrmark 62 415 ha Hedmark 60 014 ha Övriga marker 759 ha
Markägare:	Staten. Statens Fastighetsverk, Naturvårdsfonden (del av området).
Omfattning:	I området finns enklaver av enskild mark, bl a ströängar. Dessa omfattas ej av föreskrifterna. Områden med gällande gruvrättigheter (bearbetningstillstånd) omfattas ej av föreskrifterna.

2000-04-28

231-4716-99
2502179

BESKRIVNING AV RESERVATET

Längst fjällkedjans gräns mot skogslandet ligger ett i Europa unikt område med opåverkade skogsekosystem. Torneträsk-Soppero fjällurskog ingår som en länk i den kedja av naturreservat som ligger längs fjällranden.

Torneträsk-Soppero fjällurskog sträcker sig från Torneträsk nordöstra strand ca 12 mil i ost-sydostlig riktning. Väster om Övre Soppero delar reservatet sig i två utlöpare som avslutas ca 2 mil öster om väg 45 mellan Vittangi och Karesuando. I stort sett hela reservatet ligger ovanför odlingsgränsen och delar av reservatet ligger dessutom ovanför gränsen för obrutet fjällområde. Endast två vägar bryter genom reservatet. I öster väg 45 som går mellan Vittangi och Karesuando, längst i väster en mindre väg som går mellan bosättningarna vid Torneträsk. Reservatet gränsar söderut mot Rautas urskogsreservat.

Reservatet utgörs till större delen av det f d fjällnära domänreservatet Raket som avsattes 1987. I södra delen ingår även urskogsreservaten Påkktanjaure samt Vittangi-Soppero som avsattes 1988. Myrkomplexet Ripakaisenvuoma som delvis ingår i reservatets sydöstra del utgör ett område av riksintresse för naturvård, objekt BD 35.

Myrmark och hedmark täcker vardera ungefär en femtedel av reservatets yta. Mer än en tredjedel kläs av fjällbjörkskog och barrskog dominerar ca en femtedel av ytan, varav den produktiva skogen främst finns i reservatets östra del samt i de två urskogsreservaten i söder. Skogarna är här urskogslika med stort inslag av gammal, grov tall.

Det stora myrkomplexet i norr hyser höga naturvärden, bl a på grund av ett mycket rikt fågelliv. Våtmarkerna breder ut sig norrut in i ett stort lågfjällsområde med mycket kärvt klimat, vilket bland annat den stora förekomsten av välutbildade palsar på myrarna vittnar om. Öster om väg 45 i reservatets sydöstra del ligger det stora myrkomplexet Ripakaisenvuoma. Även här finns ett mycket rikt fågelliv med bl a salskrake, svartnäppa, myrsnäppa och sädgås.

NUVARANDE MARKANVÄNDNING

Hela reservatet utgör åretruntmarker för renskötsel. Inom området finns renskötselanläggningar i form av stängsel och renvaktarstugor.

Mineralprospektering pågår eller kan bli aktuell inom reservatet.

Större delen av naturreservatet omfattas av ett avtal mellan Staten och Rymdbolaget om raketskjutfältsområdet Esrange. För skjutfältet gäller restriktioner i form av tillträdesförbud under vissa tidsperioder.

Inom reservatet finns även ett antal avtal som avser täkt av brännved för närboende.

2000-04-28

231-4716-99
2502179

GRUND FÖR BESLUTET

Torneträsk-Soppero fjällurskog hör till den fjällnära regionens mest skyddsvärda områden. Reservatet omfattar landskapstäckande barrskogar, vidsträckta myrområden och lågfjäll.

Naturreseptatet är på grund av sin låga påverkansgrad av mycket högt värde för flora och fauna. De skogsklädda delarna är till stora delar urskogslika och reservatets stora myrkomplex hyser mycket höga naturvärden med rikt fågelliv och stor förekomst av palsar. Den centrala delen av reservatet utgör ett av två kärnområden för björn i Norrbotten. Reservatets stora areal ger de ingående ekosystemen möjlighet att bevaras och utvecklas genom naturlig succession.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara landskapets opåverkade karaktär så att urskogens och de olika fjäll- och fjällnära naturtypernas ekosystem får utvecklas naturligt. Syftet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Reservatet innebär också att sådan ekoturism som står i överensstämmelse med reservatets syften gynnas.

ÄRENDETS BEREDNING

Under åren 1987-1990 avsatte Domänverket 84 fjällnära domänreservat. Syftet var att bevara större, sammanhängande fjällnära skogsområden och angränsande fjällmark. Vid Domänverkets bolagisering 1992 lades förvaltningen av marken ovan odlingsgränsen på Statens Fastighetsverk medan Statens mark nedan odlingsgränsen lades på Assi Domän AB. Ett avtal upprättades dock mellan Staten och Assi Domän AB vilket innebar att samtliga fjällnära domänreservat fick överföras på Statens Fastighetsverk.

Under hösten 1995 träffade Statens Fastighetsverk och Naturvårdsverket en överenskommelse rörande fastighetsförvaltningen av mark med särskilt stora naturvärden. I överenskommelsen ingick bland annat de 84 fjällnära domänreservaten. Regeringen godkände överenskommelsen 1995-12-21 och gav i uppdrag till berörda länsstyrelser att med utgångspunkt i överenskommelsen besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen (1964:822).

I samband med genomförandet av regeringsuppdraget beslutade länsstyrelsen att slå samman vissa fjällnära naturreseptatet med fjällnära domänreservat samt att inkludera en del oskyddade områden i de nya reservaten. Beslutet innebär att fjällurskogsreservaten inom Kiruna kommun sammanförs i fyra större reservatsområden med samlingsnamnet **Kiruna fjällurskogsreservat**. I ett senare skede kan de kommunvisa fjällurskogsreservaten sammanföras i "Norrbottens fjällurskogsreservat", en mer eller mindre sammanhängande kedja av skyddade områden längs fjällkedjan.

2000-04-28

231-4716-99
2502179

Det fjällnära domänreservaten Raket bedöms ha så höga naturkvalitéer att bildande av naturreservat är motiverat. Det nya naturreservatet benämns Torneträsk-Soppero fjällurskog och inkluderar även naturreservaten Påkjetanjaure samt Vittangi-Soppero.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ Miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § Miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

2. Fälla växande eller döda träd för annat ändamål eller tillvarataga vindfällan.
3. Dika, dämna eller utföra vattenreglering.
4. Använda kemiska bekämpningsmedel eller kalk på land eller vatten
5. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurart

Undantag från reservatsföreskrifterna:

6. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga anläggningar, stigar, vägar, kraftledningar eller telekablar, ej heller för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.
7. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för pågående täktverksamhet eller för torvtäkt med gällande bearbetningskoncession.
8. Områden med gällande gruvrättigheter (bearbetningstillstånd) omfattas ej av föreskrifterna.
9. Enklaver med enskild mark, ströängar och liknande omfattas ej av reservatsföreskrifterna.

Upplysningar:

Eventuell mineralutvinning skall prövas enligt bestämmelserna i Miljöbalken och Minerallagen.

För vindkraftutbyggnad gäller av länsstyrelsen fastställt policydokument (nr 7:98).

Turismverksamhet som är förenlig med skyddssyftet får bedrivas inom området.

2000-04-28

231-4716-99
2502179

Mineralprospektering får ske inom reservatet, se vidare under pkt E.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose:

1. Områdets vård och skötsel
2. Besökande allmänhet

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30§ miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Skada mark eller vegetation, inklusive döda stående eller liggande träd. Det är dock tillåtet att ta ved för eldning på platsen, dock ej stående döda torrträd av tall eller gran.
2. Störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller att medvetet uppehålla sig i närheten av rovfågelbo, lya eller gryt.

D. Särskilda föreskrifter angående rennäring, jakt och fiske

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen. Före lokalisering och utformning av fasta anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall anmälan för samråd ske till länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ Miljöbalken. (Förordning 1998:904).
2. För arrendatorer av jakt, fiske och fritidsstugor skall i arrendekontraktet angivna villkor, om rätt att ta husbehovsved gälla oavsett föreskrifterna.
3. Statens fastighetsverks möjlighet att upplåta vedtäkt för närboende ska kvarstå oförändrad. Samråd om upplåtelsen skall ske med länsstyrelsen.

Upplysningar:

Reservatsföreskrifterna innebär ingen inskränkning av skotertrafik. Snöskoterkörning är således tillåtet i området utom i de fall reservatsbildningen berör befintliga permanenta skoterregleringsområden enligt regeringsbeslut.

Jakt och fiske är tillåtet i området. För upplåtelse av jaktträtt skall de vanliga av länsstyrelsen tillämpade villkoren för jaktupplåtelse på statens mark ovan odlingsgränsen gälla.

Upplåtelse av mark för jakt- och fiskestugor eller byggande av jaktorn för älgjakt skall ske i enlighet med länsstyrelsens gällande policy för sådana upplåtelse.

2000-04-28

231-4716-99
2502179

Landning med flyg är tillåtet i området

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

E. Samråd om mineralprospektering

Mineralprospektering får ske inom reservatet. Länsstyrelsen föreskriver dock med stöd av 7§ Förordning (1998:904) om tåkter och anmälan för samråd att anmälan för samråd enligt 12 kap 6§ Miljöbalken skall ske före prospektering.

F. Samråd om ändring av naturreservatsföreskrifter

Ändringar av naturreservatsföreskrifter skall ske i samråd med kommunen i enlighet med 7 kap 5§ Miljöbalken och 24§ 2 punkten Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

G. Föreskrifter rörande naturvårdsförvaltningen av naturreservatet

1. Länsstyrelsen fastställer de mål och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Norrbottens län.
3. För att åstadkomma en god lokal förankring av förvaltningen kommer ett **förvaltningsråd** med representanter för länsstyrelsen och Kiruna kommun inrättas.

Länsstyrelsens styrelse fattade 2000-04-14 i enlighet med regeringsuppdraget ett rambeslut om vilka av de fjällnära domänreservaten som skall omföras till naturreservat. Raket FDR ingår bland dessa domänreservat. Dessutom beslutades om att urskogsreservaten Påkkentanjaure samt Vittangi-Soppero skall ingå i naturreservatet.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Kari Marklund. Föredragande var biolog Per-Anders Jonsson. I den slutliga handläggningen har även länsexperten för naturvård Anna von Sydow samt länsassessor Lotta Lauritz deltagit.

Kari Marklund

Per-Anders Jonsson

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 5.

Bilagor

1. Karta över reservatet

2. Karta över reservatet som visar tidigare skyddade områden
3. Detaljkarta över del av reservatet
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

2000-04-28

231-4716-99
2502179

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket			106 48 Stockholm
Statens Fastighetsverk		Storsjöstråket 15	831 34 Östersund
Statens Fastighetsverk	att. Björn Rutström	Klockarplatsen 1	962 32 Jokkmokk
Statens Fastighetsverk		Tingsbacka	930 90 Arjeplog
Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län			973 24 Luleå
Lantmäterimyndigheten		Box 847	971 26 Luleå
Riksantikvarieämbetet		Box 5405	114 84 Stockholm
Vattenfall			971 77 Luleå
Vägverket Region Norr			971 25 Luleå
Banverket		Box 43	971 02 Luleå
Fortifikationsverket		Box 9102	961 19 Boden
Bergsstaten		Varvsgatan 41	972 32 Luleå
Sveriges Geologiska Undersökning		Box 670	751 28 Uppsala
Naturskyddsföreningen Norrbottens länsförbund	att. Kerstin Rönnkvist	Bredviksvägen 34	952 97 Kalix
Norrbottens ornitologiska förening		Box 193	971 06 Luleå
Jägareförbundet Norrbotten		Kronan A6	974 42 Luleå
Kiruna kommun			981 85 Kiruna
Svenska Gruvföreningen		Box 5501	114 85 Stockholm
Esrangle		Box 802	981 28 Kiruna
Lainiovuoma sameby	att. Bertil Unga	Pl 2416 Idivuoma	980 16 Karesuando
Vittangi sameby	att. Gunhild Mangi	Pl 4162 Lainio	980 10 Vittangi
Talma sameby		Box 99	981 22 Kiruna
Saarivuoma sameby	att. Per-Anders Nutti	Övre Soppero	980 14 Övre Soppero

KOPIA TILL

Naturvårdsregistret
Plan
Kulturmiljö
Rätts
Rennäring/Jakt
Näringsliv